



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae Sive Ius Ecclesiasticum

Wiestner, Jacob

Monachii, 1706

XXXVIII. Ex eo non debet quis fructum consequi, quod nisus extitit
impugnare.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62649)

nem; vel ex dispositione Juris aut agentium voluntate separari eorumque unum sine altero consistere non possunt, ut cum Glossa & Viviano *hic*, Alciato *in l. Soluendo 114. ff. de V. S.* observant Covarruvias *Lib. 2. var. cap. 15. n. 5.* Sarmiento *Lib. 3. Select. cap.* & Molina *de Primogen. Lib. 1. cap. 21. n. 5.* Cùm ergo diei vel conditionis adjectio actus legitimi formam destruat, ut *ad cit. Reg. 40.* dicitur: eamque & Canonica electionis substantiam accessio laicorum ad clericos, & utili interrogationi non congrua sive inutilis responsio substantiam stipulationis tollat: & ex agentium seu compromittentium voluntate compromissum in duos, altero deficiente, non subsistat, mirum non est; quòd in his & rebus individuis aliis utile ab inutili, à quo separari non potest, vitietur.

5. Ex hujusmodi causis Regulæ locus etiam non est in duobus delegatis, quorum unus ex causa suspicionis approbata recusatus est; cùm alter, recusato quasi collega adjunctus, nihil agat, *c. Cùm super 23. de Offic. deleg.* quòd condelegatus ipsa suspicionis approbatione amiserit jurisdictionem, ex rescripto sibi competentem, *c. Judex 5. V. Post recusationem, eadem Rubr. in 6.* In sententia judicis de summa jurisdictionem suam excedente (sine partium conventionem) pronuntiantis; cùm ejus sententia invalida sit etiam quoad summam minorem jurisdictioni suæ respondentem; quòd sententia super una eademque re lata valere pro aliqua, & pro alia parte non valere non possit, *l. In hoc 27. ff. Famil. hercis.* Peckius *hic n. 12.* In donatione bonorum omnium præsentium simul ac futurorum; ea enim irrita est, licet solorum præsentium, aut futurorum duntaxat bonorum donatio subsistat; quòd utroque donatio, si valeret, donatori adis-

meret facultatem testandi, Baldus *in l. fin. C. de Pacis & Gaill. Lib. 2. observat. 11. n. 10.*

6. Ex iisdem & speciali etiam ratione in totum irrita sunt rescripta sive literæ Apostolicæ in una parte continentes solacitum seu vitium constructionis, aut phrasin à stylo Curie alienam, *c. Ad audientiam 11. de Rescript.* quòd ex ejusmodi vitio oriatur vehemens suspicio ac præsumptio, literas à sede Apostolica non emanasse, ut *Lib. 1. tit. 3. n. 100.* est dictum. Deinde fidem & probandi vim omnem amittit testimonium, cujus parte aliqua falsa deprehenditur, *can. Pura 17. ibi, Totam testimonij fidem partis mendacio decolorat, 3. q. 9.* Demum instrumentum Notarii, unius partis falsitate comperta, totum corrui; ut partibus etiam separatis fides non habeatur, *arg. can. Si ad scripturas 7. dist. 9.* Glossa *fin. ibi, & in c. Quantò 5. V. Absentium, de Ita, qua à Prelat.* Ratio utriusque est; quòd fides testis ac notarii sit omnino indivisibilis, *arg. cann. cit.* ac proinde in una testimonii vel scripturæ parte apparens falsitas testimonii & instrumenti fidem totam labefaciet, & merito reddat suspectam, Peckius *hic n. 5.*

REGVLA XXXVIII.

Ex eo non debet quis fructum consequi, quod nisi exstitit impugnare.

SUMMARIUM.

1. Sensus & ratio Regula;
2. Que declaratur exemplis;
3. Exigit, impugnationem completam;
4. Voluntariam, factamque suo nomine;
5. Et contra eum, contra quem ex ea fructum consequi vult.

l i i 2

Explica-

1. **E**xplicatio aut applicatio quædam est hæc Regula, *Quod semel placuit, displicere amplius non potest*, quæ est 2. 1. ex declaratis.

Sensus propositæ planus est, *Qui legem, rescriptum, instrumentum, aliamve dispositionem &c. in iudicio semel impugnavit, fructum aut commodum ex ea petere, sive eâ pro se uti jure non potest*. Ratio est partim; quia aliquid impugnans, id invalidum injuitimve; atque idcirco ad fructum & commodum ex eo percipiendum non proficere, contendit: quale si est, sicut aliis, sic ipsi quoque prodesse non potest; cum, *Quod quisque juris in alterum statuit, ipse uti debeat eò: & sapientis dicat auctoritas, Patere legem, quam tu ipse tuleris, c. Omnes 6. de Constitut.* partim verò; quia aliquid impugnans, id tanquam inutile reprobare ac rejicere; itaque juri, si quod ex eo sibi competeret, renunciare censetur, *c. Olim 19. de Censibus*; ad id autem, quod quis renunciandum putavit, reditus ei à jure denegatur, *c. cit. & l. Si quis 11. C. de Reb. credit.*

2. Atque hinc is, qui Decretales aliâsque Constitutiones Apostolicas & Canonicas sanctiones esse authenticas temere inficiatur, ex earum allegatione subsidium & causæ suæ patrocinium sperare non debet, *arg. can. 1. dist. 19.* qui fidem pactiois violavit, ut illa ab adversario custodiatur, exigere non potest, *l. Qui fidem 16. ff. de Transact.* qui instrumentum quasi falsum oppugnare est nusus, eò pro se uti non permittitur *c. Olim cit. &c.* qui testamentum falsum aut inofficiosum improbè dixit, non solum ex eo nihil consequitur: sed, quod fortè consecutus est, ipsi ablatum fisco addicitur, *l. Papinianus 8. §. 14. ff. de Inoffic. test. & l. Post legatum 5. §. 1. ff. de His, quæ ut indign.* cum impugnando fundamentum juris sui ei

videatur renuntiâsse, *c. cit.* Aliud esset, si falsum testamentum non ut falsum, aut inofficiosum, sed ut non jure factum, sive minus solenne impugnare esset nusus; cum tali legatum non adimatur, *§. 1. cit. & l. Si testamentum 24. ff. de His, quæ ut indign.* Ratio discriminis est; quod testamentum falsum aut inofficiosum dicens impugnet ipsi defuncti iudicium & voluntatem: & hanc vel omnino defecere, vel defunctum sanæ mentis non fuisse, contendere videatur, *l. Hoc colore 2. ff. de Inoffic. testam.* ac proinde non solum institutionem, sed legata quoque impugnâsse: non etiam, qui testamentum dixit minus solenne; cum ei non solenni testamentò relicta deberi possint, *Dynus hic n. 4.*

Porro, ut huic Regula locus sit, necessarium est; ut impugatio non solum inchoata, sed usque ad sententiam definitivam, licet conatu vano & sine effectu sit perducta, *§. 14. cit.* si enim ante hanc latam liti in totum renuntiando desisteret, in eo, quod impugnavit, se fundare ex eoque commodum percipere non prohiberetur, *l. Alia 8. C. Quibus ut indign.* quod errorem suum agnoscanti ac penitenti veniæ locus non denegatur, *can. Quanto 2. q. 4.*

Deinde requiritur; ut id impugnare nusus sit voluntariè suoque nomine, non coactus officii necessitate & nomine alieno; cum tutor & curator, qui ex officio suo & pupilli vel minoris nomine testamentum tanquam falsum aut inofficiosum impugnant, legatum eò sibi relictum capere possint, *l. Adversus 30. §. 1. ff. de Inoffic. testam. & l. Quædam 26. C. de Administr. tut.* ne officium suum ipsi sit damnosum & unde præmium meruere, dispendium patiantur, contra Regulam *c. Cum non deceat 30. pr. de Elect. in 6. & c. Pervenit 2. de Fidejuss.*

Demum,

Demum, licet in eo, quod impugnavit, sit eundem, se fundare quis nequeat contra quem id impugnavit: contra tertium tamen aliquem ipsi ejus usus Jure non denegatur; cum regulariter inter aliquos acta aliis non præjudicent, *e. Quamvis 25. de Sent. & re judic. & l. Inter 2. C. Quibus res judic. non nocet, Peckius hic n. 5. ad ult.*

REGULA XXXIX.

Cum quid prohibetur, prohibentur omnia, quæ sequuntur ex illo.

SUMMARIUM.

1. *Diversa hæc est à Regula 84. infra,*
2. *Et à Rescripto l. Non dubium 5. C. de LL.*
3. *Ejus sensus declaratus exemplis,*
4. *Firmatur ratione,*
5. *Et difficultatum objectarum complatione.*

1. **S**imilis huic primò occurru videtur Regula, *Cum quid unâ viâ prohibetur alicui, ad id aliâ non debet admitti, quæ est 84. infra.* Sed primò tantum occurru; quia attentiori mentis oculò æstimata affinis quidem, sed diversa omnino apparet; cum istâ aliquò prohibitiò unâ, per viam seu mediâ alia, per quæ ad prohibitum pervenitur: illâ verò & præsentî Regulâ sequentia sive, quæ ex prohibito sequuntur, prohibita asserantur.

2. Proprius ad præsentem accedit Rescriptum Imp. Theodol. & Valentin. Cæs. *l. Non dubium 5. C. de LL.* quò, cum pactis & contractibus contra legis prohibitionem initis valorem ademissent, Imp.

hæc verba subjecerunt. *Sed etsi quid fuerit subsecutum ex eo, vel ob id quod interdicente lege factum est, illud quoque casum & inutile esse precipimus.* Ab Imperiali tamen hoc Rescripto Regula nostra etiam recedit; quòd ista solam actûs inhonestatem, illud etiam nullitatem ad sequentia trahat.

Sensus ergo Regulæ est, *Quando aliquid Jure prohibitum est, prohibita censentur omnia, quæ ex eo, non quomodoa cunque & merè contingenter ac possibiliter, sed ordinariò & propter quandam connexionem ac dependentiam ab illo necessariò sequuntur, saltem si illud prohibendî ratio etiam contra hæc militet ac perseveret.* Ita certè, prohibitiò esu carniûm in Quadragesima, eorum etiam, quæ sementinam carnis originem trahunt, puta, ovorum, casei, lactis comestio inhibita olim *can. sm. V. Par autem, dist. 4.* & hodie quoque intelligitur in provinciis, in quibus à primæva sacri Jejunii institutione & prælica observantia non, ut Germaniæ nostræ non optimis moribus, est recessum. Sic moechiæ ad omnem illicitum concubitum, *can. Mœchitricæ 12. q. 3.* & Concupiscentiæ prohibitio ad omnem illicitam rerum alienarum usurpationem & contrectationem, lucri faciendî causâ factam, extenditur *can. Pœnale 14. q. 5. & l. 1. ff. de Receptat. & ibi DD.* Sic etiam pater spurium instituere prohibitus eî alium, aut alii ipsum substituere nequit, *l. 1. C. de Natural. lib. Gaill. Lib. 2. Observat. 115. n. 4 &* cujus in judicio persona reprobatur, non recipitur scriptura, *can. Fraternitatis 4. de Heret. &c.*

Ratio horum omnium & Regulæ desumitur ex consequentium cum antecedentibus connexionem ac dependentiam; cum connexorum idem sit judicium, *e. Translatio 3. de Constitut. &* quæ ita ex aliquo sequuntur, ejus sint accessoria: quæ na-